

ข้อเปรียบเทียบระหว่างภาพยนตร์ Memoirs of a Geisha
กับวิถีชีวิตและการฝึกฝนที่จะเป็นเกอิชาที่แท้จริง

นายณัฐภัทร แวงสอน

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต

เอเชียศึกษา

คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2557

ลิขสิทธิ์คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

หัวข้อสารนิพนธ์	ข้อเปรียบเทียบระหว่างภาพยนตร์ Memoirs of a Geisha กับวิถีชีวิตและการฝึกฝนที่จะเป็นเกอิชาที่แท้จริง
ชื่อนักศึกษา	นายณัฐภัทร แววสอน
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์มุจรินทร์ อธิธิพงษ์
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องข้อเปรียบเทียบระหว่างภาพยนตร์ Memoirs of a Geisha กับวิถีชีวิตและการฝึกฝนที่จะเป็นเกอิชาที่แท้จริง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา วัฒนธรรมและประเพณีที่เกี่ยวข้องกับเกอิชา รวมทั้งการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างเกอิชาในภาพยนตร์ Memoirs of a Geisha และเกอิชาที่แท้จริง ผู้วิจัยใช้แนวคิดอัตลักษณ์มาวิเคราะห์ในการเปรียบเทียบเกอิชาจากในภาพยนตร์และเกอิชาที่แท้จริง และตีความเอกสารจากหนังสืออัตชีวประวัติ

จากการศึกษาพบว่าในด้าบทประวัติความเป็นมาของเกอิชา ภูมิหลังของเกอิชานั้นมีพื้นฐานมาจากผู้ให้ความบันเทิงประเภทหนึ่งของญี่ปุ่น ต่อมาในศตวรรษที่ 17 เกิดอาชีพเกอิชาขึ้นและสืบทอดอาชีพมาจนถึงปัจจุบันแต่มีจำนวนลดลง เกอิชาจะใช้ชีวิตอยู่ในสำนักเกอิชา มีการฝึกหัดศิลปะตั้งแต่วัยเยาว์ เรียนรู้ศิลปะการให้ความบันเทิงต่างๆ และให้ความบันเทิงแก่แขกในโรงน้ำชาโดยไม่มีการขายบริการทางเพศ ซึ่งปัจจุบันแหล่งเกอิชาที่ใหญ่ที่สุดคือ ตำบลกiong จังหวัดโตเกียว

ในด้าบทเปรียบเทียบความต่างระหว่างเกอิชาในภาพยนตร์และเกอิชาที่แท้จริง ในภาพยนตร์จะนำเสนอเพียงด้านเดียวของเกอิชา ซึ่งมีความแตกต่างจากอาชีพเกอิชาที่แท้จริง ที่จะมีการก้าวเข้าสู่บทบาทการเป็นเกอิชา การเข้าถึงศิลปะในแขนงต่างๆ ยุคแห่งการนำเสนอ และความรับผิดชอบต่างๆ ในการทำงานที่มีรายละเอียดและความแตกต่างจากความเป็นจริงที่ชัดเจน

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยเรื่อง ข้อเปรียบเทียบระหว่างภาพยนตร์ Memoirs of a Geisha กับวิถีชีวิตและการฝึกฝนที่จะเป็นเกอิชาที่แท้จริง สำเร็จลุล่วงด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากอาจารย์ มุจรินทร์ อิศพงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาบทความวิจัย ซึ่งคอยดูแลเอาใจใส่ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตลอดจนการตรวจสอบแก้ไขให้แก่ผู้วิจัย ตั้งแต่เริ่มดำเนินการทำบทความวิจัยจนสำเร็จ ผู้วิจัยรู้สึกสำนึกในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณครอบครัวที่สนับสนุนในเรื่องงบประมาณ ให้ความรัก ความอบอุ่น คอยเป็นกำลังใจ เอาใจใส่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบคุณ นายสุขสันต์ อ่อนธรรม และเพื่อนๆ เอกเอเชียศึกษาชั้นปีที่4 ทุกคน ที่คอยให้คำปรึกษา รับฟังปัญหา และให้กำลังใจเสมอมา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่เริ่มศึกษาจนจบหลักสูตร อีกทั้งให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ผู้วิจัยรู้สึกสำนึกในความเมตตากรุณาเป็นอย่างมาก และขอขอบคุณผู้มีพระคุณทั้งหมดทั้งที่ได้กล่าวชื่อมา และไม่ได้กล่าวชื่อมา และจะไม่มีวันลืมพระคุณของทุกท่านที่มีส่วนร่วมในความสำเร็จของผู้วิจัยครั้งนี้เลย

สารบัญ

บทคัดย่อ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	2
หลักการและเหตุผล	2
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
วิธีดำเนินการศึกษา	6
ขอบเขตของการศึกษา	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
เอกสารที่เกี่ยวข้อง	7
บทที่ 2 ประวัติความเป็นมาของเกอิชา	9
บทที่ 3 เกี่ยวกับภาพยนตร์ <i>Memoirs of a Geisha</i>	20
ความเป็นมาของภาพยนตร์ <i>Memoirs of a Geisha</i>	20
ตัวละคร	21
เนื้อเรื่อง	27
บทที่ 4 เปรียบเทียบความต่างระหว่างเกอิชาในภาพยนตร์และเกอิชาที่แท้จริง	31
1.การก้าวเข้าสู่บทบาทของเกอิชาและอะโตโตริ(ผู้สืบทอดสำนักเกอิชา)	31
2.การเข้าถึงศิลปะแห่งการแสดงของเกอิชาในฐานะผู้ใช้ศิลปะ	32
3.ยุคแห่งการนำเสนอบทบาทเกอิชา	34
4.ทฤษฎีและความรับผิดชอบของเกอิชาในการทำงาน	36

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 อุปกรณ์การแต่งหน้าของไมโกะ และเกอิชา	16
ภาพที่ 2 การแต่งหน้าของไมโกะ และเกอิชา	16
ภาพที่ 3 ขั้นตอนการทำผมของไมโกะ และเกอิชา	17
ภาพที่ 4 ทรงผมคัทสึยามะของไมโกะ	17
ภาพที่ 5 ทรงผมชิมาคะของเกอิชา	18
ภาพที่ 6 การแต่งกายของไมโกะ	18
ภาพที่ 7 การแต่งกายของเกอิชา	19
ภาพที่ 8 พิธีชงชาของเกอิชา	19
ภาพที่ 9 นิตตะ ซายูริ	21
ภาพที่ 10 ฮัตสึโมโมะ	22
ภาพที่ 11 มาเมสะ	23
ภาพที่ 12 ชิโอะ	24
ภาพที่ 13 ท่านประธาน	24
ภาพที่ 14 โนบุ	25
ภาพที่ 15 พัมป์คิน	25
ภาพที่ 16 คุณแม่	26
ภาพที่ 17 คุณป้า	26
ภาพที่ 18 ชิโอะนำเงินที่ได้จากท่านประธานทั้งหมดมาทำบุญขอพรเพื่อให้ได้เป็นเกอิชา	29
ภาพที่ 19 ชิโอะฝึกร่ายรำแบบเกอิชา	29
ภาพที่ 20 ซายูริแสดงละครเปิดตัวให้เป็นที่รู้จักในฐานะเกอิชา	30
ภาพที่ 21 ซายูริคุยกับท่านประธานในสวนซากุระ	30
ภาพที่ 22 มิเนโกะที่ได้รับเลือกให้เป็นอะโตะโตรีในวัย 7 ขวบ	31
ภาพที่ 23 การเรียนรำฟัดของเกอิชา	33
ภาพที่ 24 เกอิชาในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2	35

ภาพที่ 25 เกษชาในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2	35
ภาพที่ 26 เกษชาให้บริการแขกที่เป็นผู้หญิง	37

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

สังคมญี่ปุ่นตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบันมีอาชีพบริการที่คอยให้ความสำราญใจที่หลายคนรู้จัก นั่นคือ “เกอิชา” และเมื่อก้าวถึงเกอิชาบางคนที่ไม่รู้จักหรือรู้เพียงผิวเผินอาจคิดว่าพวกเขาเหล่านี้คือโสเภณีที่ใช้เรือนร่างในการประจบประถัมหาผู้ชายเพื่อแลกกับสิ่งแทนที่เธอต้องการ แต่เกอิชาที่แท้จริงหาเป็นเช่นนั้นไม่

เกอิชา คือ ศิลปินที่ทั้งชีวิตเต็มไปด้วยทักษะทางด้านศิลปะการแสดงต่างๆ และเป็นศิลปินที่ให้ความบันเทิงในจารีตประเพณีของชาวญี่ปุ่น ซึ่งถือว่าเกอิชาเป็นผู้ที่ชำนาญทางศิลปะและให้ความเพลิดเพลินบันเทิงใจ เป็นเสมือนผู้ต้อนรับและปรนนิบัติแขก

เมื่อก้าวถึงเกอิชา เดิมนั้นเกอิชาไม่ได้มาจากผู้หญิง แต่พัฒนามาจาก “ไทโคโมจิ” ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับตลกหลวงในราชสำนัก เป็นผู้สร้างความบันเทิงที่ทั้งเล่นดนตรี เต้นระบำ เกอิชาในสมัยแรกนั้นเป็นผู้ชายล้วน ส่วนผู้หญิงที่ทำหน้าที่แบบเดียวกันนั้นจะเรียกว่า “อนนะเกอิชา” แต่ในปัจจุบันเหลือเพียงเกอิชาที่เป็นผู้หญิงเท่านั้น เกอิชาถือกำเนิดในค.ศ.1750-1751 (พ.ศ.2293-2294) ซึ่งอยู่ในสมัยโทกูงาวะ

การที่จะก้าวสู่การเป็นเกอิชาที่แท้จริงนั้นไม่ได้เป็นกันง่ายๆ จะต้องได้รับการฝึกฝนอย่างหนักตั้งแต่วัยเด็ก โดยมักจะถูกซื้อตัวจากครอบครัวที่ยากจน โดยจะเข้าไปอาศัยอยู่กับสำนักเกอิชา ในช่วงวัยเด็กจะทำงานเป็นหญิงรับใช้และเข้าเรียนฝึกรบมศิลปะต่างๆ ของญี่ปุ่น โดยมีการฝึกศิลปะการแสดงเป็นขั้นตอน ในช่วงที่เป็นเกอิชาฝึกหัดพวกเขาจะถูกเรียกว่า ไม โกะ ซึ่งจะต้องใช้เวลาในการฝึกฝนเรียนรู้ศาสตร์แห่งศิลปะทั้งหลายประมาณ 5 ปี ในเบื้องต้นพวกเขาจะได้เรียนรู้ศาสตร์และศิลปะแขนงต่างๆ ได้แก่ การพ้อนรำ การขับร้อง การเต้นรำ การรำพัด การเล่นเครื่องดนตรีโบราณ (โดยเฉพาะซามิเซน ที่มีรูปร่างลักษณะคล้ายกีตาร์) พิธีชงชา การจัดดอกไม้ (อิเคบานะ) การอ่านบทกวีและวรรณคดี การพนัน การทำผม การแต่งหน้า การสวมชุดกิโมโน รวมถึงฝึกหัดมารยาทการพูดคุย การตอบโต้กับลูกค้า การเอาใจลูกค้า เป็นต้น

“พวกเธอถูกฝึกฝนให้มีความเชี่ยวชาญในศาสตร์อันเก่าแก่ เช่น การร่ายรำ การร้องเพลง การบรรเลงดนตรี การจัดดอกไม้(อิคะนะนะ) การชงน้ำชา การสวมชุดกิโมโน และการพูดคุย เกอิชาที่ประสบความสำเร็จจะต้องสามารถแสดงความสวยงามสง่างาม, ความสามารถทางศิลปะ, และเสน่ห์ความเป็นผู้ดีได้”

(ไกรวุติ จุลพงศธร 2549 : 33)

“ไมโกะและเกโกะเริ่มอาชีพด้วยการพักอาศัยและฝึกงานอยู่ในสถานที่เรียกว่า โอเกียะ บ้านพักอาศัย ซึ่งมักแปลกันว่า สำนักเกอิชา พวกเธอจะต้องเข้าเรียนละฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอตามหลักสูตรอันเคร่งครัดที่สุด พอๆกับนักบัลเล่ย์ นักเปียโนคอนเสิร์ต หรือนักร้องอุปรากรตะวันตก ซึ่งเจ้าของโอเกียะจะเป็นหญิงจะอุดหนุนจนเจือเกโกะอย่างเต็มที่เพื่อให้เธอกลายเป็นมีอาชีพ”

(อิวาซากิ, มิเนโกะ 2547 : 11)

เมื่อพวกเธอได้ผ่านการฝึกฝนเป็นไมโกะ พวกเธอจะเริ่มติดตามเกอิชารุ่นพี่ไปยังสถานที่ทำงานจริงคือ งานเลี้ยงต่างๆ โรงน้ำชา ร้านอาหาร หรืองานสังสรรค์ต่างๆ เพราะ จะทำให้ได้รับประสบการณ์อย่างใกล้ชิด จนกระทั่งมีอายุประมาณ 17-18 ปี และมีความชำนาญในศิลปะวิทยาการต่างๆ แล้ว จะมีการสอบทำร่าเพื่อนเลื่อนตำแหน่งขึ้นเป็นเกอิชา

เมื่อก้าวถึงเกิชานั้น มักมีความเข้าใจว่าพวกเธอคือ โสเกณี (โอยรัน) เนื่องจากเกอิชาเป็นอาชีพที่ให้ความบันเทิงในยามค่ำคืนแก่ผู้ชายโดยเฉพาะ จึงเกิดความเข้าใจผิดอยู่บ่อยๆ แต่ความจริงนั้นสามารถสังเกตความแตกต่างระหว่างเกอิชาและโสเกณี (โอยรัน) ได้ โดยการสังเกตเบื้องต้นนั้นจะดูจาก สายคาดเอวที่เรียกว่า โอบิ หากเป็นเกอิชาจะผูกไว้ที่ด้านหลัง ส่วนโสเกณี (โอยรัน) จะผูกไว้ที่ด้านหน้า งานหรือหน้าที่ของเกิชานั้นคือการร้องรำทำเพลง และการพูดคุยเพื่อให้ลูกค้าพึงพอใจเท่านั้น แต่ในกรณีที่เกอิชาจะมีเพศสัมพันธ์กับลูกค้าได้ นั้นจะมีการตกลงระหว่างกัน แต่อาจจะมีหรือไม่มีความสัมพันธ์ทางจิตใจกับลูกค้าก็ได้ นอกจากนี้เกอิชาก็จะมี คันนะ ซึ่งเจ้าของสำนักเกอิชาจะยกเกอิชาให้กับคันนะที่ให้เงินประมูลมากที่สุด คันนะ คือ ผู้เลี้ยงดูอุ้มชูเกอิชา รับภาระค่าใช้จ่ายทั้งหมดของเกอิชา ไม่ว่าจะเป็นค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ค่ากิโมโน ค่าเล่าเรียน ฝึกอบรมศิลปะวิทยาการต่างๆ รวมถึงอุปการะสำนักเกอิชาที่เป็นต้นสังกัดของเกอิชาที่เลี้ยงดูด้วย

แต่ระหว่างเกีชากับคันทันนั้น ไม่ได้แต่งงานกัน เพราะถ้าหากเกีชาแต่งงานก็จะต้องเลิกเป็นเกีชา และคันทันส่วนมากก็จะมีภรรยาอยู่แล้ว เกีชาสามารถมีความสัมพันธ์ทางเพศกับคันทันของตนได้ เพียงผู้เดียวเท่านั้น และสามารถมีบุตรกับคันทันได้ถ้าคันทันขอ

สิ่งสำคัญในอาชีพเกีชานั้นพวกเขาต้องเก็บซ่อนความรู้สึกส่วนตัวไว้ ภายใต้มารยาทอันงดงามที่เป็นเสมือนความท้าทายอย่างหนึ่งของอาชีพนี้ พวกเขาต้องแสดงออกมาราวกับว่าไม่มีตัวตน เสมือนการสวมบทของการเป็นนักแสดงที่ดี ภายใต้อาภรณ์ที่ขาวและปากสีแดง และไม่มีผู้ใดสามารถสัมผัสความเป็นตัวตนที่แท้จริงได้ สัมผัสได้เพียงความสวยงามของเกีชาผู้มากด้วยทักษะศิลปะการแสดงเท่านั้น เกีชาฝึกหัดทั้งหลายจะทุ่มเททั้งชีวิตเพื่อเป้าหมายในการเป็นเกีชาที่สมบูรณ์แบบ โดยจะแสดงศิลปะชั้นเยี่ยมท่ามกลางไฟบนเวที และใช้ทักษะที่มีอยู่ให้ผู้ชมรู้สึกพึงพอใจ แต่เกีชานั้นก็เป็นเพียงมนุษย์คนหนึ่งเท่านั้นที่ยังมีความรู้สึกและความต้องการต่างๆ อยู่ในจิตใจ

“ที่ฉันต้องการก็เพียงแค่โอกาสที่จะได้รับการยอมรับ และมีชีวิตที่เหมือนคนอื่นที่ฉันจะขอก็คือให้คนยอมรับฉัน ฉันไม่ได้วิงวอนขอความรัก หรือมิตรภาพอีกต่อไปแค่การยอมรับและเห็นคุณค่าฉัน ที่อยากจะใช้ชีวิตอย่างสุจริต”

(เรอี่ ,คิมูระ 2549 : 67)

ปัจจุบันเกีชายังคงชีวิตอาศัยอยู่ในสำนักเกีชา ในบริเวณพื้นที่ที่เรียกว่า สะนะมะชิ แปลว่า เมืองดอกไม้ หรือ คะเรียวโค ที่แปลว่า โลกของดอกไม้และต้นหลิว และในปัจจุบันยังมีโรงเรียนพิเศษสำหรับไมโกะกับเกีชาโดยเฉพาะ เพื่อการฝึกฝนการร่ายรำตามแบบฉบับของศิลปะโบราณ ในสังคมญี่ปุ่นจึงถือว่า เกีชา คือนุคคลผู้สืบทอดศิลปะและเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมอันล้ำค่า และตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาเกีชาจึงกลายเป็นส่วนหนึ่งในบทบันทึกของประวัติศาสตร์ทางสังคมและการเมืองของประเทศญี่ปุ่น (หมวยดาหวาน[นามแฝง] 2548 : 172)เกีชาสสมัยใหม่นั้นเป็นด้วยความสมัครใจทั้งสิ้นและการฝึกนั้นจะเริ่มตั้งแต่หญิงสาวช่วงวัยรุ่นตอนปลายไม่ได้เริ่มจากเด็กหญิงเหมือนแต่ก่อน และจะใช้เวลาที่ยาวนานและยุ่งยากมากเพราะฝึกเมื่อมีอายุมาก

เกอิชาไม่ได้เป็นทั้งภรรยาหรือโสเภณีหากแต่เธอเป็นศิลปินผู้ยังชีพด้วยการให้ความบันเทิงแก่ผู้ชายที่มีอำนาจทั้งหลาย คำว่าเก หมายถึง “ศิลปะ” ในภาษาญี่ปุ่น เกอิชาเป็นนักเต้น นักร้อง นักดนตรี และนักสนทนา ที่ได้รับการฝึกฝนมาอย่างดี เธอจะหัวเราะไปกับเรื่องตลกของลูกค้า และไม่เคยแพร่กระจายความลับของเขา เธอสามารถสร้างละครให้เกิดขึ้นได้ ด้วยการสะบัดพัดเพียงอย่างเดียว

(<http://pirun.ku.ac.th/~b5410855752/%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%AD%E0%B8%B4%E0%B8%8A%E0%B8%B2.html>)

ภายหลังจากการสำรวจหลักฐานเอกสารชั้นรองจากหนังสือ รวมถึงการสืบค้นข้อมูลจากทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อภาพยนตร์ที่เกี่ยวข้องกับประวัติความเป็นมา ประเพณี และวัฒนธรรมของอาชีพเกอิชา จึงเป็นการนำเสนอข้อเปรียบเทียบระหว่างภาพยนตร์ Memories Of a Geisha กับวิถีชีวิตและการฝึกฝนที่จะเป็นเกอิชาที่แท้จริง ซึ่งการศึกษาค้นคว้านี้จะแสดงให้เห็นความแตกต่างจากในภาพยนตร์และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่แท้จริงของศิลปินอาชีพเกอิชา

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1.ประวัติความเป็นมาและวิถีชีวิตของอาชีพเกอิชา
- 2.ประเพณีและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับเกอิชา
- 3.เปรียบเทียบถึงความแตกต่างระหว่างเกอิชาในภาพยนตร์ Memoirs Of a Geisha และเกอิชาที่แท้จริง

วิธีดำเนินการศึกษา

ดำเนินการศึกษาโดยการศึกษา วิเคราะห์ และตีความเอกสารชั้นรองจากหนังสืออัตชีวประวัติ หนังสือความรู้ทั่วไปจากหนังสือในประเทศ ข้อมูลจากทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และข้อมูลจากสารคดีชีวประวัติเกishaจากรายการ National Geographic และภาพยนตร์ “Memoirs of a Geisha” โดยนำความรู้เหล่านั้นมาเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจากเอกสารชั้นรอง เพื่อเป็นการตรวจสอบข้อมูลให้เกิดความชัดเจน

อย่างไรก็ตามอุปสรรคสำคัญที่พบจากการศึกษาเรื่องนี้ คือการค้นหาเอกสารชั้นรองที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะงานเขียนหรือหนังสือที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่ในประเทศไทย โดยงานเขียนที่พบรายชื่อส่วนใหญ่เป็นหนังสือภาษาต่างประเทศ และหนังสือแปลมาจากภาษาอังกฤษ และเท่าที่ค้นพบก็มีจำนวนน้อยและเนื้อหาไม่ครอบคลุม เป็นการเพียงอธิบายเฉพาะเรื่องที่คุณเขียนสนใจเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามในอดีตการเปิดเผยเรื่องราวของเกishaถือเป็นการขัดต่อจารีตประเพณี ที่จะต้องรักษาเป็นเรื่องลับเฉพาะไม่สามารถเปิดเผยเรื่องราวของตนได้ และถือเป็นจรรยาบรรณของผู้ประกอบอาชีพเกisha สาเหตุเหล่านี้จึงเป็นส่วนหนึ่งส่งผลให้ข้อมูลที่มีเกี่ยวกับเกishามีอย่างจำกัด

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง “เกisha” ผู้ศึกษาได้นั้นการเปรียบเทียบถึงความแตกต่างระหว่างเกisha ในภาพยนตร์ Memoirs Of a Geisha และเกishaที่แท้จริง โดยใช้หนังสืออัตชีวประวัติ ชีวตเกisha เป็นหลักในการเปรียบเทียบ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงความเป็นมาและวิถีชีวิตของเกisha
2. ประเพณีและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับเกisha
3. เพื่อเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างเกishaในภาพยนตร์ Memoirs Of a Geisha และเกishaที่แท้จริง

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ก่อนที่จะศึกษาและอธิบายรายละเอียดในหัวข้อ “ข้อเปรียบเทียบระหว่างเกอิชาในภาพยนตร์ *Memoirs Of a Geisha* และเกอิชาที่แท้จริง” ผู้ศึกษาได้ทำการสำรวจสถานภาพของเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับเกอิชาที่ผ่านมาในงานเขียนที่ได้มีการพิมพ์เผยแพร่รวมทั้งการสืบค้นข้อมูลจากทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษแล้ว พบว่าข้อมูลส่วนใหญ่เป็นการเล่าเรื่องในลักษณะการเล่าอัตชีวประวัติของเกอิชา ดังตัวอย่างใน หนังสืออัตชีวประวัติเรื่อง “ชีวิตของเกอิชา” ของ มิเน โกะอิวาซากิ และแรนดี บราวน์ แพลโดยเจดิวี แสงจันทร์ ซึ่งตีพิมพ์ใน ค.ศ.2004 (พ.ศ.2547) โดยงานเขียนเรื่องนี้ ได้กล่าวถึงชีวประวัติของมิเน โกะอิวาซากิ ที่เคยเป็นเกอิชาที่มีชื่อเสียงระดับประเทศช่วง ค.ศ.1960-1980 (พ.ศ.2411-2455) และยังเป็นผู้สืบทอดกิจการสำนักเกอิชาหนึ่งในตำบลกียง จังหวัดโตเกียว อีกทั้งมิเน โกะอิวาซากิ ได้รับความฝึกฝนการเป็นเกอิชา และสุดท้ายได้พลิกผันชีวิตโดยการเลิกกิจการสำนักเกอิชา เนื่องจากการที่สังคมญี่ปุ่นเปลี่ยนแปลงเป็นประเทศสมัยใหม่หลังสงครามโลกครั้งที่หนึ่งและสอง ทำให้วิถีชีวิตของเกอิชาเปลี่ยนแปลงไป งานเขียนชิ้นนี้ได้เริ่มต้นขึ้นตั้งแต่ครอบครัวและชีวิตของเด็กหญิงเล็กๆ คนหนึ่ง ถูกขอมมาเลี้ยงให้เป็นผู้สืบทอดกิจการของสำนักเกอิชาตั้งแต่สามขวบ ได้รับความเลี้ยงดูอย่างคร่ำครึ อีกทั้งได้รับการศึกษาเล่าเรียนวิชาการต่างๆ รวมทั้งการฝึกเป็นเกอิชา คือ ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้เลี้ยงดูอย่างเคร่งครัด การคัดลายมือและฝึกแต่ง โคลงกลอนให้มีความชัดเจน เพื่อที่จะเป็นเกอิชาสมบูรณ์ในอนาคต นอกจากนี้ยังมีการอธิบายขั้นตอนการเป็นเกอิชา การอบรมเลี้ยงดู เครื่องแต่งกาย วิธีการปฏิบัติหน้าที่ การดำเนินกิจการทางธุรกิจสถานที่และบุคคลที่มีบทบาทต่อเกอิชา รวมถึงวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ ซึ่งเป็นมุมมองจากประสบการณ์ชีวิตจริงของผู้ที่เคยเป็นเกอิชาโดยตรง

ส่วนข้อมูลจากตัวอย่างหนังสือและข้อมูลสื่ออิเล็กทรอนิกส์อีกหลายชิ้น เช่น นิตยสาร Bioscope บทความเรื่อง “*Memoirs of a Geisha ดินน้ไม่โซเสถณี*” โดย ไกรวุฒิ จุลพงศธร (2549) โดยในบทความได้กล่าวถึงภาพยนตร์เรื่อง *Memoirs of a Geisha* นางโลมโลกจารึก ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักของเกอิชา ภายในเรื่องมีอุปสรรคเรื่องภาษาและวัฒนธรรม มีการวิจารณ์ถึงภาพยนตร์ที่นำมาจากเรื่องจริงของสังคมญี่ปุ่น อีกทั้งยังให้ข้อมูลเหตุผลว่าเพราะเหตุใดผู้ชายญี่ปุ่นจึงต้องมีผู้หญิงในชีวิต 2 คน นั่นคือ ภรรยา และเกอิชา

นอกจากนี้ในสารนิพนธ์ชื่อ “เกอิชา : กระบวนการเป็นศิลปะภายใต้บทบาทการแสดง ศิลปะ” โดยนางสาวศศิตา สมบัติเจริญ (2550) ได้อธิบายกระบวนการต่างๆ ที่กว่าจะได้มาเป็น เกอิชา เช่น การฝึกกรำรำ การร้องเพลง การบรรเลงดนตรี การสวมชุดกิโมโน เป็นต้น ซึ่งจะเห็นถึง วิถีชีวิตและวัฒนธรรมประเพณีของเกอิชาที่แท้จริง และยังมีข้อมูลจากสารนิพนธ์ชื่อ “เกอิชาใน สังคมญี่ปุ่น ภูมิหลัง ประวัติความเป็นมา และวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลง” โดยนางสาววัลลภาภรณ์ ทัพพะปุระณะตีพิมพ์ (2550) ซึ่งในเนื้อหาของบทความวิจัยได้อธิบายถึงประวัติความเป็นมา วิถีชีวิต ของเกอิชาในสังคมญี่ปุ่นทั้งในอดีตและปัจจุบัน รวมทั้งขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม การแต่งกาย การแต่งหน้า ทำผม และเครื่องประดับ ทั้งนี้ยังมีการกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของเกอิชาอีกด้วย ส่วนข้อมูลบนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ชื่อ “วิกิพีเดีย” จาก <http://en.wikipedia.org/wiki/Geisha> เป็น สารานุกรมภาษาอังกฤษบนสื่ออิเล็กทรอนิกส์เรื่องเกอิชา ซึ่งได้อธิบายถึงประวัติความเป็นมา ขั้นตอนการเลื่อนลำดับของเกอิชา การดำเนินชีวิต เครื่องแต่งกาย รวมถึงการมีผู้อุปถัมภ์เกอิชาอย่าง คันนะ

บทที่ 2

ประวัติความเป็นมาของเกอิชา

ประวัติความเป็นมาของเกอิชา

เกอิชาเป็นอาชีพหนึ่งของสตรีญี่ปุ่นในสมัยก่อน ถือว่าเป็นผู้ที่ชำนาญทางศิลปะ และให้ความเพลิดเพลินบันเทิงใจเป็นเสมือนผู้คอยต้อนรับและปรนนิบัติแขก คำว่าเกอิชา 芸者 ประกอบด้วยตัวอักษรคันจิ 2 ตัว คือ 芸 (gei หรือ เกอิ) หมายถึง ศิลป์ หรือทักษะความสามารถ และ 者 (sha หรือ ชา) หมายถึง บุคคล เมื่อรวมกันก็หมายถึง บุคคลที่มีความสามารถพร้อมทางศิลปะเป็นเลิศและเชี่ยวชาญด้านศิลปะชั้นสูงทุกแขนง เกอิชามีอยู่แพร่หลายอย่างมากในญี่ปุ่นในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 18 และ 19* ในปัจจุบันแม้ว่าจะยังมีอาชีพเกอิชา แต่จำนวนเกอิชาค่อยๆ ลดลง อย่างต่อเนื่อง

ประวัติความเป็นมาของเกอิชานั้น เป็นเรื่องราวที่น่าประหลาดใจว่า เกอิชาในสมัยแรกนั้นล้วนเป็นผู้ชาน ซึ่งอาชีพเกอชานั้นพัฒนามาจากกลุ่มคนที่รู้จักกันในชื่อ “โคบุชู” หรือ สหายของไคเมียว เป็นผู้ที่คอยปรนนิบัติรับใช้ไคเมียวโดยสร้างความบันเทิงและคอยให้คำปรึกษา รวมทั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญในพิธีชงชาคนกลุ่มนี้เริ่มปรากฏขึ้นในประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นตั้งแต่สมัยคริสต์ศตวรรษที่ 13 ต่อมาในคริสต์ศตวรรษที่ 16 พวกเขาเริ่มมีบทบาทมากขึ้นและเป็นที่รู้จักกันในชื่อ “โอโทะเกิชู” หรือ “ฮานะชิชู” ซึ่งมีหน้าที่หลักในการเล่านิทาน เรื่องขำขัน และเป็นเพื่อนสนทนาของไคเมียว นอกจากนั้นพวกเขายังคอยช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่ไคเมียวในด้านยุทธวิธีการทำสงคราม เนื่องจากขณะนั้นเป็นช่วงที่ญี่ปุ่นตกอยู่ในภาวะสงครามระหว่างไคเมียวที่ต่อสู้แย่งชิงกันรวบรวมแผ่นดินญี่ปุ่นมาอยู่ภายใต้อำนาจปกครองโดยเด็ดขาดของตน (ยูฟา คลังแสงสุวรรณ และ วรรณิการ์ โภยตัน. 2549-2550 : 115)

ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 17 ซึ่งเป็นช่วงที่ญี่ปุ่นเริ่มเข้าสู่ภาวะปลอดสงคราม “โอโทะเกิชู” หรือ “ฮานะชิชู” จึงมีความสำคัญต่อไคเมียวลดน้อยลง และต้องปรับเปลี่ยนบทบาทในสังคมของตนเสียใหม่ จากที่เคยเป็นนักสนทนาและการที่ปรึกษาในเวลาเดียวกัน กลายเป็นผู้สร้างความบันเทิงเพียงอย่างเดียว และเป็นที่รู้จักกันในชื่อใหม่ว่า “โฮคัน” หรือ “ไท โคะ โมชิ” ซึ่งทำหน้าที่คล้ายกับพวกตลกหลวงในราชสำนัก จนกระทั่งในปี 1751 ประเทศญี่ปุ่นในสมัยนี้บ้านเมืองมีความสงบสุข มีความ

บันเทิงสารพัดเกิดขึ้น ประชาชนกินคืออยู่ดี พ่อค้า หรือคนมีฐานะ รวมทั้งเหล่าขุนนางก็มีงานเลี้ยงกันบ่อย อาชีพคนกลางคืนในสมัยนั้นจึงรุ่งเรืองเฟื่องฟู (กมลอร คินิมาน. 2548 : 17) โดยเริ่มปรากฏเกอิชาที่เป็นเพศหญิงและได้รับความนิยมอย่างสูง ซึ่งต้นกำเนิดที่แท้จริงนั้นมาจากด้านตะวันตกของแม่น้ำสุมิคางวะ นอกเขตเมืองเอโดะ (โตเกียวในปัจจุบัน) ย่านนี้เป็นเขตที่ไม่ค่อยสะอาดนัก มีเรือลอยอยู่ในแม่น้ำซึ่งเป็นเรือที่ทำขึ้นให้เป็นเรือสำราญมีการลงเรือชมพระจันทร์ มีการขายเหล้าสาเก ร้องเพลง คลอดนตรี จากความนิยมในการหาความสำราญนี้ ภายหลังจากต่อมาได้รับอนุญาตให้ย้ายสถานที่ขึ้นมาบนบกได้ และเป็นจุดเริ่มต้นของเกอิชาที่เป็นผู้หญิง (ซาโตะฮารุ. 2548 : 2) นับตั้งแต่นั้นอาชีพเกอิชาจึงถูกรองโดยผู้หญิงเท่านั้นซึ่งเป็นธุรกิจเดียวในญี่ปุ่นที่ดำเนินการโดยผู้หญิงล้วนๆ มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ปี 1779 เกอิชาเป็นที่รู้จักในฐานะผู้ที่ฝึกฝนศิลปะการให้ความบันเทิงอย่างจริงจัง จึงทำให้ทางรัฐบาลญี่ปุ่นได้จัดตั้งหน่วยงานที่ชื่อว่า เคนบัน (Kenban) ขึ้นเพื่อออกกฎระเบียบและควบคุมการประพฤติปฏิบัติของเกอิชา รวมทั้งคอยจัดเก็บภาษีจากเกอิชา ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 เกอิชาผู้หญิงเริ่มมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เกอิชาผู้ชายก็ลดจำนวนลงไปอย่างมาก ซึ่งเป็นไปตามความต้องการของลูกค้าที่เป็นผู้ชายเสียส่วนใหญ่

ในปี 1868-1910 ในสมัยเมจิ เป็นช่วงยุคทองของพวกเกอิชา พวกเขาได้รับความนิยมเหนือโสเภณี ละมีสำนักเกอิชาเปิดอยู่ทั่วประเทศ ซึ่งมีสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกอิชาเฟื่องฟูในสมัยนี้ก็คือ พวกเขาเป็นส่วนหนึ่งในการปฏิวัติเปลี่ยนรัชสมัยจากโทกุกาว่า เป็นเมจิ ซึ่งคณะปฏิวัติรวมตัวประชุมกันในสำนักเกอิชาที่เมืองจิออนและเมืองปอนโคโซ โดยเกอิชาไม่ยอมพุดในสิ่งที่พวกเขาได้ยิน อีกทั้งยังให้การปกป้องราชชื่อนักปฏิวัติอีกด้วย เมื่อการปฏิวัติสำเร็จเกอิชาจึงถูกอุปถัมภ์เลี้ยงดูอย่างดี (“MEMORIES OF A GEISHA ดิฉันไม่ใช่โสเภณี” 2549 : 32)

ในช่วงทศวรรษที่ 1940 เป็นช่วงที่ญี่ปุ่นทำสงครามโลกครั้งที่ 2 รัฐบาลญี่ปุ่นต่อต้านวัฒนธรรมตะวันตก และห้ามประชาชนร้องรำทำเพลง แต่งกายและสัมผัสวัฒนธรรมตะวันตกในเวลานั้น เกอิชาถูกยกเลิกให้เป็นตัวแทนของขนบธรรมเนียมประเพณีโบราณของญี่ปุ่น ซึ่งเกอิชาจะถูกเรียกไปให้ความบันเทิงแก่ทหารชั้นผู้ใหญ่ (สิงห์สนามหลวง. 2549 : 63) จนกระทั่งเดือนธันวาคมปี 1941 เมื่อญี่ปุ่นเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งกินเวลายาวนานกว่า 4 ปี ในช่วงเวลานั้น

แหล่งบันเทิงประสบกับปัญหาความยากแค้น อย่างหนัก รัฐบาลต้องสั่งปิดกิจการแหล่งบันเทิงต่างๆ ในปี 1943 ในเวลานั้นรัฐบาลต้องการให้ใช้ทรัพยากรในประเทศที่มีอยู่เพื่อการทำสงครามเท่านั้น และอีกส่วนหนึ่งต้องการให้ประชาชนตื่นตัว และมุ่งความสนใจไปที่สงครามเพียงอย่างเดียว สำนักเกอิชาต่างๆ ต้องปิดดำเนินการชั่วคราว เกอิชาบางส่วนจึงเดินทางกลับบ้านเพื่อไปอยู่กับครอบครัวที่บ้านเกิด บางส่วนถูกรัฐบาลเกณฑ์ไปทำงานในโรงงานผลิตอาวุธสงคราม และในสมัยนั้นทำให้เกอิชาที่เคยสวมใส่กิโมโนที่ตัดจากผ้าไหมเนื้อดีจากญี่ปุ่นซึ่งบ่งบอกถึงความสง่างาม ได้ถูกเปลี่ยนมาสวมใส่กิโมโนที่ตัดเย็บจากเนื้อผ้าหยาบข้อมสี่คราม

สงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลงในปี 1945 สถานการณ์ของธุรกิจสถานบันเทิงในญี่ปุ่นเริ่มคลี่คลาย เมื่อกองทัพอเมริกันที่เข้ายึดครองญี่ปุ่นออกคำสั่งให้เปิดกิจการสถานบันเทิงขึ้นใหม่ธุรกิจเกอิชาเริ่มฟื้นตัว แต่ก็ไม่ได้เฟื่องฟูถึงขีดสุดเหมือนก่อน มีสำนักเกอิชาหลายแห่งที่ปิดตัวลงเพราะค่าตอบแทนของเกอิชามีราคาสูง จึงมีแต่พวกนายทหารระดับสูงที่สามารถว่าจ้างเกอิชาได้ ส่วนพวกพลทหารจะหาความบันเทิงทางอื่นคือ พวกสาวนักเต้น คนทั่วไปที่หิวกระหายเงิน ดังนั้นช่องโศกณีจึงเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากเพื่อรองรับทหารอเมริกัน โดยจะมีการจัดเรือนรับรองแล้วให้พาหญิงสาวที่ชอบไปในห้องเล็กๆ ซึ่งหญิงสาวเหล่านั้นเป็นโสเภณีอิสระ แต่เรียกตัวเองว่า เกอิชา (Geisha Girls) หรือ เกอิชานั้นเอง หญิงสาวเหล่านี้มักจะเล่นเกมลามก ไม่ระมัดระวังในการใส่ชุดกิโมโน แต่งหน้าอย่างริบเร่ สวมวิกผมแทนการทำผม นับเป็นการทำลายภาพลักษณ์อันเสื่อมเสียให้กับอาชีพเกอิชาเป็นอย่างยิ่ง เหตุนี้เองจึงสร้างความรับรู้แบบผิดๆ เกี่ยวกับเกอิชาแก่ชาวต่างประเทศ เกอิชาจึงแยกตัวออกจากผู้หญิงเหล่านั้นด้วยการเปลี่ยนแปลงตัวเองเป็นผู้ทำนุบำรุงศิลปะประจำชาติอย่างแท้จริง

สถานภาพและหน้าที่ของเกอิชาและโสเภณีคลุมเครือมาตลอด แม้แต่รัฐบาลศักดินาของญี่ปุ่นเอง ยังต้องใช้ความพยายามหลายต่อหลายครั้งในการแยกแยะหญิงทั้งสองอาชีพ จนกระทั่งปี 1957 รัฐบาลประกาศยกเลิกสถานภาพถูกกฎหมายของอาชีพโสเภณี แต่เกอิชายังคงมีสถานภาพถูกกฎหมายตามเดิม โดยเป็นนัยว่า อาชีพเกอิชาไม่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี

การก้าวไปสู่อาชีพเกอิชา

การที่เด็กผู้หญิงจะก้าวเข้ามาสู่อาชีพนี้ได้นั้นมีหลายทางด้วยกันคือ เด็กผู้หญิงที่มีแม่เป็นเกอิชาที่ต้องการให้ลูกสาวดำเนินชีวิตแบบเดียวกับตน หรือได้รับการแนะนำจากผู้ที่มีความไว้วางใจและมีความสัมพันธ์แนบแน่นกับโอกิยะ (สำนักเกอิชา) หรือเป็นเด็กที่พ่อแม่ยากจนและนำลูกสาวมาขายแก่โอกิยะ (วิธีนี้มีปรากฏจนถึงช่วงคริสต์วรรษที่ 20) หรือเด็กสาวเต็มใจสมัครเข้ามาเป็นเกอิชาเอง

นอกจากนี้ยังมีเรื่องเล่าเกี่ยวกับความเป็นมาของไมโกะ (เกอิชาฝึกหัด) ซึ่งเล่ากันว่า ไมโกะมาจากเด็กหญิงที่พลัดหลงจากพ่อแม่ เพราะคำว่า “ไมโกะ” แปลว่า เด็กหลงทาง เมื่อเจ้าของโรงน้ำชา (โอจายะ) พบเข้าก็เกิดความสงสารจึงนำมาเลี้ยงไว้ เนื่องจากเด็กผู้หญิงนั้นยอมไม่สามารถมีชีวิตรอดได้แน่ๆ สำหรับสังคมที่ยกย่องเฉพาะแต่ผู้ชายดังเช่นญี่ปุ่นในสมัยโบราณ เมื่อนำเด็กมาเลี้ยงในบ้านแล้ว ก็เลยฝึกหัดให้รู้จักทำงาน เสิร์ฟอาหาร รินน้ำสาเก และต้อนรับแขกในร้านอาหาร ในเวลาต่อมาเมื่อร้านอาหารที่มีเด็กผู้หญิงเหล่านี้คอยบริการเป็นที่นิยมมากขึ้น เด็กหลงทางก็ชักจะไม่มีใครมีเจ้าของร้านจึงใช้วิธีซื้อตัวเด็กที่หน้าตาดีอายุประมาณ 5-10 ปี จากพ่อแม่มาเลี้ยงดู แล้วฝึกให้ทำหน้าที่รับรองแขกที่มาทานอาหารดื่มเหล้าสาเกให้เพลิดเพลินด้วยดนตรี การพ้อนรำ การนั่งคุยกับแขก เป็นต้น (นวรรตน์ เลขะกุล. 2545 : 88)

การเป็นเกอิชานั้นไม่ใช่อาชีพที่เป็นกันได้ง่ายๆ ผู้ที่ก้าวเข้าสู่อาชีพนี้ต้องได้รับการฝึกฝนเป็นเวลานาน โดยก่อนอื่นต้องได้รับการดูแลจากเจ้าของสำนักเกอิชาที่เรียกกันว่า โอกาซัง หรือ คุณแม่เสียก่อน ว่าคุณสมบัติเหมาะสมที่จะนำมาปั้นเป็นเกอิชาหรือไม่ โอกาซังส่วนมากจะมีสายตาที่แหลมคมสามารถมองเห็นอนาคตของเด็กแต่ละคนได้ล่วงหน้าว่าจะรุ่งโรจน์ในอาชีพการงานมากน้อยเพียงใด และแต่ละคนจะมีมาตรการที่เข้มงวดในการคัดเลือกเด็ก เพราะการปั้นเด็กคนหนึ่งขึ้นเป็นเกอิชาจะต้องใช้เงินเป็นจำนวนมหาศาล จึงต้องให้แน่ใจว่าจะไม่เสียแรง เวลา และเงินทองไปโดยเปล่าประโยชน์ หรือไม่คุ้มกับผลประโยชน์ที่จะได้รับ

เมื่อโอกาซังรับเด็กหญิงเข้าเป็นเด็กในสังกัดแล้ว เด็กหญิงจะได้รับมอบหมายให้เป็น “ชิโคมิ” หรือเด็กรับใช้ ซึ่งเป็นขั้นตอนแรกสุดในการเป็นเกอิชา (ยกเว้นเด็กหญิงที่ได้รับการแต่งตั้งเป็น “อะโตโตริ” หรือ ทายาทสืบสำนักเกอิชา) เด็กหญิงจะต้องทำงานใช้หนี้แก่โอกิยะ ที่ได้ใช้จ่ายเป็น

ค่าตัว ค่ากินอยู่หลับนอน ค่าเสื้อผ้า และค่าเรียนของเธอ ซึ่งมีระยะเวลาประมาณหนึ่งปี ชิโคมิซึ่งมีหน้าที่หลักคือ การทำความสะอาด ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในกระบวนการฝึกงานทุกอาชีพตามธรรมเนียมญี่ปุ่น เนื่องจากชาวญี่ปุ่นเชื่อว่าการทำความสะอาดไม่เพียงชำระล้างสิ่งสกปรกของสถานที่ หรือสิ่งของภายนอกเท่านั้น แต่ยังช่วยชำระจิตใจของผู้ทำความสะอาดให้บริสุทธิ์อีกด้วย ในช่วงนี้เธอจะต้องเหนื่อยยากลำบากมาก เช่นว่า ชาวญี่ปุ่นทุกคนจะอาบน้ำก่อนเข้านอน แต่สาวชิโคมิซึ่งจะต้องคอยจนกว่า นายผู้หญิงของเธอทั้งหมดได้อาบก่อน นอกจากนั้นชิโคมิซึ่งยังต้องคอยอำนวยความสะดวกแก่เกอิชา เมื่อพวกเขาออกไปทำงานตอนกลางคืน เช่น นำอุปกรณ์การแสดงไปให้เกอิชาที่โอจายะ (โรงน้ำชา) และต้องรอเปิดประตูให้เกอิชาที่กลับจากทำงาน ซึ่งอาจต้องรอจนถึงตีหนึ่งตีสอง การได้ติดตามรับใช้เกอิชาไปโอ-จายะ ถือเป็นโอกาสเดียวที่พวกเขาจะได้สัมผัสบรรยากาศจริงของโอจายะ และจะช่วยให้คนในโอจายะได้คุ้นหน้าคุ้นตาเธอ ขึ้นตอนนี้ยังคงถือปฏิบัติกันในปัจจุบัน เนื่องจากถือว่าเป็นกระบวนการกะเทาะเปลือกและสร้างเด็กหญิงคนใหม่ขึ้น เด็กหญิงจะได้เรียนรู้สำเนียงการพูดอันหวานหยาดเอี่ยมและคำสัพขานแบบบทกวี ความนิยมในการแต่งกายของเกอิชา ขนบธรรมเนียม กิจกรรมต่างๆ และความเป็นไปในคาริวไก (คาริวไก แปลว่า โลกของดอกไม้และต้นหลิว ใช้เรียกชุมชนที่เกอิชาทำงานและใช้ชีวิตอยู่)

เมื่อถึงเวลาอันสมควรเด็กหญิงจะถูกนำไปฝากตัวกับพ่อครูแม่ครูของศิลปะแขนงต่างๆ การฝึกหัดเกอิชานั้น นิยมฝึกตั้งแต่อายุยังน้อยมาก เพราะเชื่อกันว่าเด็กหญิงที่จะเติบโตไปเป็นเกอิชาที่ดี จะต้องเริ่มการเรียนรู้และฝึกหัดศิลปะแขนงต่างๆ มาตั้งแต่ยังเล็ก ตามธรรมเนียมโบราณจะเริ่มนำเด็กไปเข้าเรียนในวันที่ 6-6-6 ซึ่งก็คือ วันที่ 6 เดือนมิถุนายน (เดือน 6) ของปีที่อายุ 6 ขวบ (นับตามแบบสากลคือ อายุ 5 ขวบ เพราะคนญี่ปุ่นสมัยก่อนเริ่มนับอายุตั้งแต่ปฏิสนธิในครรภ์มารดา และเมื่อเด็กคลอดออกมาก็เท่ากับมีอายุ 1 ขวบทันที) โดยเชื่อว่าหากเด็กได้เริ่มฝึกหัดในวันนี้จะทำให้เด็กเรียนรู้ได้เร็ว และแตกฉานชำนาญในวิชา อย่างไรก็ตามมีเด็กจำนวนไม่น้อยที่เข้ารับการฝึกหัดตั้งแต่วัยยังเล็กมากๆ บางรายอาจเริ่มตั้งแต่ 3 ขวบ โดยเฉพาะเด็กผู้หญิงที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นอะโดโดริ

เมื่อเริ่มโตเป็นสาวและได้รับการฝึกฝนเป็นอย่างดีแล้ว เด็กหญิงจะต้องสอบเข้าเป็นไมโกะ (เกอิชาฝึกหัด) อันเป็นการทดสอบว่า สามารถพ้อนรำแบบ “อาเคโนโบ” และ “เกียวไม” ซึ่งเป็นแบบฉบับการพ้อนรำแบบโตเกียว ต่อผู้เชี่ยวชาญก่อน ซึ่งคณะกรรมการจะประกอบด้วยครูศิลปะ

แขนงต่างๆ สมาชิกคาบูกิหรือสมาคมนักแสดง ผู้แทนจากสมาคมโอจายะ และสมาคมเกอิชา เป็นต้น หลังจากทดสอบผ่านแล้วแต่ละสำนักจะเตรียมงานเปิดตัวไมโกะของตนเองอย่างอลังการ โดยเฉพาะเด็กสาวที่ถูกหมายตาว่าจะเป็นเกอิชาที่โด่งดังและทำเงินได้มาก หรือผู้ที่ป็นอะโตะโตรี แต่ก่อนที่งานเปิดตัวเด็กสาวจะมาถึงเด็กสาวจะต้องเป็น “มินะไร” หรือไมโกะฝึกหัดเสียก่อน ช่วงการเป็นมินะไรจะกินเวลาเพียงหนึ่งหรือสองเดือนเท่านั้น มินะไร หมายถึง การเรียนรู้โดยการสังเกต เมื่อเป็นมินะไรแล้วก็ไม่ต้องทำงานบ้านอีก เธอจะแต่งหน้าแต่งตัวคล้ายไมโกะ แต่โอบิของมินะไรจะสั้นกว่าของไมโกะครึ่งหนึ่ง เพื่อแสดงสถานภาพที่ต่ำกว่าของมินะไร มินะไรแต่ละคนจะต้องได้รับการอุปถัมภ์จากโอจายะแห่งใดแห่งหนึ่งเพื่อเข้าไปสังเกตการณ์การทำงานของเกอิชารุ่นพี่ โดยจะต้องสังเกตกิจกรรมารยาทอันละเอียดซับซ้อน ทักษะการสนทนา การเล่นเกม การบริการแขก และเทคนิคอื่นๆ ที่ไม่มีสอนในโรงเรียน

เด็กสาวส่วนใหญ่จะเริ่มอาชีพเป็นไมโกะราวอายุ 15 ปี สมัยก่อนหากมีความจำเป็นเด็กสาวอาจเริ่มเปิดตัวเป็นไมโกะตั้งแต่อายุ 8 หรือ 9 ขวบ แต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา เด็กจะต้องเรียนให้จบมัธยมต้นเสียก่อน ซึ่งเป็นไปตามการศึกษาภาคบังคับของทางราชการ และกฎหมายสวัสดิการและแรงงานเด็ก อย่างไรก็ตามงานเปิดตัวไมโกะอย่างเป็นทางการเรียกว่า “มิเซดาชิ” แปลว่า การเปิดทำธุรกิจ โดยไมโกะผู้นั้นและขบวนผู้แทนของโอกิยะจะต้องออกไปเยี่ยมคารวะบุคคลสำคัญต่างๆ ในคาริวไก เช่น ครูศิลปะ เจ้าของโอจายะ เกอิชารุ่นใหญ่ และลูกค้ายารสำคัญๆ ของโอกิยะ (ยุพา คลังแสงสุวรรณ และ วรรณิการ์ โกยตัน. 2549-2550 : 124)

ไมโกะฝึกหัดนั้นเมื่อได้เรียนรู้มารยาท ความควรไม่ควรในการต้อนรับและเอาใจลูกค้ำแล้วก็นับว่าเป็นไมโกะได้ ไมโกะแต่ละคนหลังจากทำพิธี “ซาคาซึกิโกโต” อันเป็นพิธีการให้คำสัญญาผูกพันเป็นที่นั่งกับเกอิชารุ่นพี่ที่ได้รับเลือกเป็น “โอเนะซัง” หรือพี่สาวของไมโกะ โดยเลือกจากรุ่นพี่คนใดคนหนึ่ง ในพิธีการจะประกอบด้วยพิธีดื่มเหล้าสาเก โดยโอเนะซังจะจิบสาเก 3 ที จากจอกสาเก 3 จอก ไมโกะผู้นั่งสาวก็จะทำแบบเดียวกัน สาเกจะเป็นตัวเชื่อมโยงสายสัมพันธ์ของคนทั้งสอง ไมโกะรุ่นน้องจะได้รับการตั้งชื่อใหม่ โดยนำตัวอักษรตัวหนึ่งจากชื่อโอเนะซังเข้ามาผสมกับชื่อใหม่ของเธอ ซึ่งไมโกะจะต้องเชื่อฟังและนับถือว่าเป็นพี่ ส่วนโอเนะซังผู้เป็นพี่นั้นเป็นบุคคลที่สำคัญต่อไมโกะเป็นอย่างมาก เพราะโอเนะซังจะเป็นแบบอย่างและเป็นที่ปรึกษาแก่

น้องสาว คอยดูแลความคืบหน้าด้านการเรียนและฝึกฝนทักษะด้านศิลปะ ช่วยเตรียมตัวสำหรับการทำงานและไปเป็นเพื่อนทำงานในช่วงแรกๆ คอยแนะนำมารยาทต่างๆ ในการออกงาน และแนะนำให้รู้จักลูกค้าคนสำคัญๆ หรือบุคคลที่อาจช่วยให้น้องสาวก้าวหน้าในอาชีพการงาน

ตามปกติเกอิชาจะทำงานเฉพาะเวลากลางคืน ดังนั้นในเวลากลางวันไมโกะและเกอิชายังคงต้องไปโรงเรียนเพื่อฝึกฝนวิชาชีพเกอิชอันเป็นวิชาที่เรียนรู้อันไม่จบ เช่น การเคลื่อนไหวร่างกาย การวางตัวอย่างเหมาะสม การบริการเครื่องดื่มให้แขก เมื่อเครื่องดื่มหมดจะต้องเติมหรือเปลี่ยนแก้วใหม่ จะต้องทำให้เงียบที่สุด การฝึกตีกลองญี่ปุ่น การฟ้อนรำ การเล่นดนตรีและขับร้อง การแต่งกลอน การจัดดอกไม้ การเขียนอักษรวิจิตรด้วยพู่กันแบบ โบราณ พิธีชงชา รวมทั้งภาษาต่างประเทศ เมื่อโรงเรียนเลิกแล้วก็จะเริ่มแต่งตัวเพื่อไปทำงาน

นอกจากนี้แล้วเกอิชาที่ทำงานให้ความเพลิดเพลินก็มีไข่ว่าจะต้องทำงานทุกวัน พวกเธอเหล่านี้ก็มีโอกาสได้หยุดงานเช่นกัน ในวันหยุดนี้พวกเธอมักจะแต่งหน้าทำผมเหมือนสาวรุ่นทั่วไปนั่นเอง ซึ่งการหยุดงานนี้จะมีขึ้นตามโอกาสที่ควร โดยปีหนึ่งๆ ไมโกะและเกอิชาต่างจะมีวันหยุดงานตามประเพณีของเกอิชาอยู่หลายวัน เช่น วันที่ 7 มกราคม ในวันที่ทุกคนจะสวมชุดใหญ่ไปโรงเรียนฉลองกัน ในฤดูใบไม้ผลิระหว่างวันที่ 1-10 เมษายน ที่โตเกียวจะมีการฟ้อนรำของพวกนี้เรียกว่า “มียาโกะ โอโคริ” ในฤดูร้อนจะมีเทศกาลไปไหว้เทพเจ้าที่ศาลเจ้ายา-ซากะ ส่วนในฤดูใบไม้ร่วงวันที่ 1 สิงหาคมต่างจะพากันไปฟ้อนรำไหว้ครูและบรรดาเจ้าของร้านอาหารที่พวกตนใช้เป็นที่ทำมาหากินได้ชม เพื่อเป็นการแสดงความขอบคุณระลึกถึงบุญคุณและในฤดูหนาว วันที่ 13 ธันวาคม ก็จะพากันไปเคารพอวยพรครุคนแรกผู้ส่งสอนการฟ้อนรำ

ภาพที่ 1 อุปกรณ์การแต่งหน้าของไมโกะ และเกอิชา

ที่มา: แชร่ประสบการณ์ไมโกะที่กiong(โตเกียว),Admin (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ1พฤษภาคม 2558

เข้าถึงได้จาก: <http://japaijapan.com/maiko-gion-kyoto/>

ภาพที่ 2 การแต่งหน้าของไมโกะ และเกอิชา

ที่มา: แชร่ประสบการณ์ไมโกะที่กiong(โตเกียว),Admin (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ1พฤษภาคม 2558

เข้าถึงได้จาก: <http://japaijapan.com/maiko-gion-kyoto/>

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการทำผมของไมโกะ และเกอิชา
 ที่มา: แชร่ประสบการณ์ไมโกะที่กiong(โตเกียว),Admin (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ1พฤษภาคม 2558
 เข้าถึงได้จาก: <http://japaijapan.com/maiko-gion-kyoto/>

ภาพที่ 4 ทรงผมคัทสึยามะของไมโกะ
 ที่มา: Geisha flower of tokyo,Brilliant.1999 (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ1พฤษภาคม 2558เข้าถึง
 ได้จาก: <http://writer.dek-d.com/minikkworkart/story/viewlongc.php?id=1160148&chapter=4>

ภาพที่ 5 ทรงผมซิมาคะของเกอิชา

ที่มา: Geisha flower of tokyo, Brilliant.1999 (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558 เข้าถึงได้จาก:

<http://writer.dek-d.com/minikkworkart/story/viewlongc.php?id=1160148&chapter=4>

ภาพที่ 6 การแต่งกายของไมโกะ

ที่มา: เซอร์ประสบการณ์ไมโกะที่กiong(โตเกียว), Admin (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558

เข้าถึงได้จาก: <http://japaijapan.com/maiko-gion-kyoto/>

ภาพที่ 7 การแต่งกายของเกอิชา

ที่มา: เกอิชา ไม โคะ โออิรัน และยูโจะต่างกันอย่างไร,Admin (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ1พฤษภาคม 2558เข้าถึงได้จาก: <http://ryuo-wizard.exteen.com/20110719/entry-1>

ภาพที่ 8 พิธีชงชาของเกอิชา

ที่มา: Apprentice geisha,Admin (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ1พฤษภาคม 2558เข้าถึงได้จาก: <http://geishaofjapan.com/society/maiko-apprentice-geisha/>

บทที่ 3

เกี่ยวกับภาพยนตร์ *Memoirs of a Geisha*

ความเป็นมาของภาพยนตร์ *Memoirs of a Geisha*

Memoirs of a Geisha (นางโลมโลกจาริก) เป็นภาพยนตร์มหากาพย์ในปี 2005 ที่ดัดแปลงมาจากนวนิยายโดยใช้ชื่อเดียวกัน ผลิตโดยสตูดิโอ สปีดเบอร์ก แอมบลิเนชัน เอ็นเตอร์เทนเมนต์ และ คัทลาส วิเกรด แวกอนโปรดักชั่น กำกับภาพโดย ร็อบ มาร์แชลล์ เปิดตัวในประเทศสหรัฐอเมริกา ในวันที่ 9 ธันวาคม 2005 โดยโคลัมเบีย พิกเจอร์สและดริมเวิร์คพิกเจอร์ส นำแสดงโดย จาง จื่ออี๋, เคน วาดานาเบะ, กงลี่, มิเชลล์ โหย่ว, หยาง จื่อฉง, ยูกิ คูโด และสุซูกะ โอโกะ สถานที่ถ่ายทำ ได้แก่ทางตอนใต้และเหนือในรัฐแคลิฟอร์เนีย และอีกหลายสถานที่ในเมืองเกียวโตรวมถึงวัดคิโยมิซุและศาลเจ้าฟูชิมิอินาริ

Memoirs of a Geisha (นางโลมโลกจาริก) เป็นการบอกเล่าเรื่องราวของเด็กสาวที่ชื่อ “ชิโยะ ซาคาโมโตะ” ซึ่งเธอถูกขายโดยครอบครัวของเธอให้กับโอบิยะ (สำนักเกอิชา) และครอบครัวใหม่ของเธอส่งเธอไปเรียนโรงเรียนเพื่อที่จะเป็นเกอิชาโดย เนื้อหาในภาพยนตร์เรื่องนี้ส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับชีวิตของชิโยะ และการต่อสู้ในการโหยหาความรักในขณะที่เธอเป็นเกอิชา ซึ่งทำให้ศัตรูของเธอเกิดขึ้นมากมาย ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้รับเข้าการแข่งขันชิงรางวัลต่างๆ มากมาย รวมทั้งการเสนอชื่อเข้าชิงรางวัลออสการ์ใน 6 สาขา และได้รับรางวัลใน 3 สาขา ได้แก่ ภาพยนตร์ยอดเยี่ยม กำกับศิลป์ยอดเยี่ยม และออกแบบเครื่องแต่งกายยอดเยี่ยม

ในประเทศญี่ปุ่นภาพยนตร์เรื่องนี้มีชื่อว่า ซาซุริ ซึ่งเป็นชื่อตำแหน่งตัวละครของเกอิชา

ตัวละคร

นิตตะ ซายูริ (จางจื่ออี)

“มันต้องการมีชีวิตที่เป็นของตัวเอง”

สาวน้อยที่ก้าวเข้าไปในโลกแห่งความลับของเกอิชา ซายูริถูกฝึกฝนอย่างหนักในการเป็นเกอิชานต่อไป พรสวรรค์ด้านการร่ายรำของเธอฉายแววอย่างเห็นได้ชัดแจ้ง แต่ในขณะเดียวกันเธอก็ต้องระมัดระวังความพยายาจากเกอิชารุ่นพี่ คูฟิวเินซายูริเป็นเด็กที่ว่านอนสอนง่าย แต่ข้างในหัวใจของเธอมิ่หญิงสาวที่คื่อร้ันอาศัยอยู่ และรอวันที่จะระเบิดความปรารถนาออกมา

ภาพที่ 9 นิตตะ ซายูริ

ที่มา: Memoir of a geisha, Admin (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558 เข้าถึงได้จาก:

<http://www.bloggang.com/mainblog.php?id=kames&month=18-02-2006&group=6&gblog=10>

ฮัตสึโมโมะ (กงลี่)

“ฉันจะทำลายแก”

เกอิชาที่งดงามและโด่งดังที่สุดในสำนัก เธอคือนางพญาผู้เกรี้ยวกราดที่ทุกคนจะต้องสยบ เมื่อเธอพบว่าชาวยุริจะเข้ามาแทนที่ตัวเอง ด้วยเพลิงพ่ายอันร้อนแรงทำให้ฮัตสึโมโมะทำทุกวิถีทาง เพื่อขจัดผู้หญิงคนนี้ จุดอ่อนอย่างเดียวของฮัตสึโมโมะก็คือ ในขณะที่มาเมะรู้ดีว่าเกอิชาห้ามมีความรัก แต่ฮัตสึโมโมะกลับเลือกขีดเส้นทางความรักของเธอเอง

ภาพที่ 10 ฮัตสึโมโมะ

ที่มา: *Memoirs of a geisha* (2005), Admin (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558 เข้าถึงได้จาก:

<https://outnow.ch/Movies/2005/MemoirsOfAGeisha/Bilder/040>

มาเมสะ (มิเชลล์ โหย่ว)

“เราไม่ได้เป็นเกอิชาเพื่อตามหาโชคชะตาของตัวเอง”

ครูของชายูริ เธอเป็นผู้เปี่ยมไปด้วยความเมตตา คอยสั่งสอนวิชาแม่บ้านแม่เรือน การรำร่า จวบจนวิถีชีวิตที่เหล่าเกอิชาควรจะมีประพฤติปฏิบัติ แต่ขณะเดียวกันทุกครั้งที่ชายูริปล่อยให้ตัวเองไปทำตามแรงปรารถนา มาเมสะก็คือคนที่ตีเส้นบรรทัดฐานให้ชายูริสำนึกถึงขอบเขตความเป็นเกอิชา

ภาพที่ 11 มาเมสะ

ที่มา: MEMORIE DI UNA GEISHA, Admin (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558 เข้าถึงได้จาก:
http://www.ivid.it/fotogallery/ismod_index.php?i_section=detail&i_categoria=1&i_id=307334

ชิโอะ (ชูชูกะ โอะโอะ)

เด็กหญิงตัวน้อยๆ จากหมู่บ้านชาวประมงที่มีความกล้ามากกว่าที่ตัวเธอรู้ เธอไม่เคยนึกฝันว่าวันหนึ่งจะได้กลายเป็น ซายูริ เกอิชาผู้โด่งดัง

ภาพที่ 12 ชิโอะ

ที่มา: Memoirs of a geisha, Admin (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558 เข้าถึงได้จาก:

<http://www.fanpop.com/clubs/memoirs-of-a-geisha/images/19185782/title/memoirs-geisha-photo>

ท่านประธาน (เคน วาดานาเบะ)

ชายหนุ่มผู้สูงศักดิ์ เขาอาจไม่รู้เลยว่าได้ครอบครองหัวใจของเกอิชาตัวน้อยไปตั้งแต่เธอยังเป็นเด็กเล็ก

ภาพที่ 13 ท่านประธาน

ที่มา: Memoirs of a geisha, Admin (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558 เข้าถึงได้จาก:

http://www.superiopic.com/movie/2005_Memoirs_of_a_Geisha/

โนบู (โคจิ ยาคุโซ)

พ่อค้าที่มาติดพันเสน่ห์ของซาอูริ แต่พ่อค้าก็คือพ่อค้าสันดานค้าขายไม่เคยหายไปไหน

ภาพที่ 14 โนบู

ที่มา: Memoirs of a geisha, Admin (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558 เข้าถึงได้จาก:

http://www.superiorpics.com/movie/2005_Memoirs_of_a_Geisha/

พัมป์คิน (ยูกิ คูโด้)

หญิงสาวที่อยู่ร่วมกับซาอูริในสำนักเกอิชาตั้งแต่ครั้งยังเด็ก เมื่อเติบโตมาเธอจึงเป็นทั้งเพื่อนรักและคู่แข่งของซาอูริ

ภาพที่ 15 พัมป์คิน

ที่มา: คนรักหนังกับชุดสวย, Admin (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558 เข้าถึงได้ จาก:

<http://picpost.postjung.com/m/192519.html>

คุณแม่ (คาโอรุ โมโมอิ)

เหนือฟ้ายังมีฟ้า เหนือฮัตสึโมโมะะยังมีคุณแม่ เธอคือเจ้าของสำนักเกอิชาที่วันๆ นั่งคิดลูกคิด คำนวณราคาค่าตัวของเกอิชาแต่ละคน

ภาพที่ 16 คุณแม่

ที่มา: Kaori Momoi, Admin (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558 เข้าถึงได้จาก:

<http://www.jinni.com/person/kaori-momoi/>

คุณป้า (ไฉจิน)

แม่บ้านประจำสำนักเกอิชาที่จับตาความประพฤติของเกอิชาแต่ละคน

ภาพที่ 17 คุณป้า

ที่มา: mameha memoirs of a geisha, Admin (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558 เข้าถึงได้จาก:

<http://www.storejpg.com/mameha-memoirs-of-a-geisha.html>

(ไกรวุฒิ จุลพงศธร 2549 : 33)

เนื้อเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นการบอกเล่าเรื่องราวของ “ชิโยะ ซาคาโมโตะ” สาวญี่ปุ่นยากจนที่ถูกขายพร้อมกับพี่สาวของเธอ “สะทสึ” โดยพ่อแม่ของพวกเธอ ชิโยะถูกส่งให้ไปอยู่ในสำนักเกอิชา แต่สะทสึถูกปฏิเสธและถูกส่งตัวไปอยู่ในย่าน โสเกนิ ระหว่างที่ชิโยะอยู่ที่สำนักเกอิชาทำให้เธอได้รู้จัก ฮัตสึโมโตะ เกอิชาชั้นแนวหน้าประจำเมือง และพัมป์กินเด็กผู้หญิงผู้เป็นเพื่อนคนเดียวของเธอ ในคืนหนึ่งชิโยะได้ตกลงวางแผนกับสะทสึ(พี่สาวของเธอ) เพื่อที่จะหนีไปเริ่มต้นชีวิตใหม่ในวันรุ่งขึ้น เธอกลับมาที่สำนักเกอิชาในคืนนั้นและได้พบกับฮัตสึโมโตะที่กำลังแอบมีเพศสัมพันธ์กับโคอิจิกนักรักของเธอในโรงเก็บพิน โคอิจิได้วิ่งหนีไป คุณแม่(เจ้าของสำนักเกอิชา) ออกมาเห็น ฮัตสึโมโตะจึงใส่ร้ายชิโยะว่าเธอขโมยเงินและกำลังจะหนี ชิโยะจึงบอกความจริงกับคุณแม่ คุณแม่จึงห้ามฮัตสึโมโตะพบกับโคอิจิก ในคืนที่ชิโยะหนีเธอตกจากหลังคาและได้รับบาดเจ็บ หลังจากที่คุณแม่ทราบเรื่องคุณแม่จึงบอกความจริงกับชิโยะว่าพ่อแม่ของชิโยะได้เสียชีวิตหมดแล้ว และไม่ส่งเธอเรียน โรงเรียนฝึกเกอิชา และให้เธอเป็นสาวรับใช้เพื่อใช้หนี้ทั้งหมดของเธอ ในวันหนึ่งท่านประธานซึ่งมากับเกอิชาได้สังเกตเห็นชิโยะ ท่านประธานได้ซื้อน้ำแข็งไส ผ้าเช็ดหน้า และให้เงินกับชิโยะ ด้วยความใจดีของท่านประธานทำให้ชิโยะมีแรงบันดาลใจที่จะเป็นเกอิชาอีกครั้ง เพื่อวันหนึ่งเธอจะได้เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของท่านประธาน หลายปีต่อมาชิโยะภายใต้การดูแลของมาเมสะ ซึ่งเป็นเกอิชาที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดของเกียวโต ชิโยะกลายเป็นไมโกะและเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น "ชา Yuri" ฮัตสึโมโตะกลายเป็นคู่แข่งของชา Yuri และฮัตสึโมโตะพยายามจะทำลายชา Yuri ชา Yuri ได้พบกับท่านประธานอีกครั้งและพยายามดึงดูความสนใจจากท่านประธาน ชา Yuri โด่งดังในอาชีพของเธอ และในขณะที่เดียวกันฮัตสึโมโตะก็กระจายข่าวลือเพื่อที่จะทำลายชื่อเสียงของชา Yuri ขณะที่มาเมสะเริ่มต้นการประมูลบริสุทธิ์ของชา Yuri ซึ่งการประมูลครั้งนี้จะทำให้เธอเป็นเกอิชาอย่างเต็มตัว ชา Yuri ได้เป็นนักแสดงหลักในการแสดงละครเปิดตัวเธอในฐานะเกอิชา เธอเป็นที่ชื่นชอบของผู้ชมและดึงดูดความสนใจของบารอน (ผู้ปล้ำม้ามาเมสะ) บารอนเชิญชา Yuri ไปงานเลี้ยงที่บ้านของเขา ขณะที่เขาแสดงซุกกิโมโนที่จะให้ชา Yuri บารอนถอดซุกกิโมโนของชา Yuri เพื่อที่จะดูเธอขณะที่เธอเปลื้องผ้า ชา Yuri กลับมาที่เกียวโตระหว่างที่มาเมสะก็ต่อสู้กับความกลัวที่ชา Yuri จะไร้ค่า ถึงแม้ชา Yuri จะบอกว่าเธอไม่ได้มีอะไรกับบารอน และในคืนที่ประมูลนั้นชา Yuri ชนะการประมูลด้วยราคา 15.000 เยน คุณแม่มองเห็น โอกาสทางการเงินของเธอ จึงรับเธอเป็นลูกสาวบุญธรรมและให้เธอเป็นทายาทสืบทอด

สำนักเกอิชาต่อไป พัมป์คิดหวังว่าเธอจะได้รับเป็นลูกบุญธรรม และฮัตสึโมโมะโกโรซันที่คุณแม่ยกสำนักเกอิชาให้กับซา Yuri เมื่อกลับมาจากพิธีขายบริสุทธิ์ซา Yuri พบฮัตสึโมโมะในห้องของเธอ ฮัตสึโมโมะได้ขโมยผ้าเช็ดหน้าของท่านประธาน พวกเขาต่อสู้กันจนทำให้ตะเกียงล้มไหม้เสื่อและลามจนเกิดเพลิงไหม้สำนักเกอิชา จนทำให้เสียหายไปบางส่วน หลายปีต่อมาเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ทำให้ชีวิตเกอิชาที่รุ่งเรืองของซา Yuri จบสิ้นลง หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ซา Yuri ถูกขอให้กลับมาเป็นเกอิชาอีกครั้งเพื่อสร้างความประทับใจให้กับทหารอเมริกันเพื่อธุรกิจของ โนบุและท่านประธาน หลายวันต่อมาจากการไปเจรจาธุรกิจเพื่อช่วย โนบุและท่านประธาน ท่านประธานได้บอกความจริงกับเธอในเรื่องที่ส่งมาเมะมาเติมเต็มความฝันการเป็นเกอิชาของเธอ และความรักที่มีต่อซา Yuri ซา Yuri เองก็เปิดเผยความรู้สึกที่มีต่อท่านประธาน ภาพยนตร์เรื่องนี้จบลงด้วยภาพอ้อมกอดความรัก และทั้งคู่ก็เดินผ่านสวนที่สวยงามแบบญี่ปุ่น

ภาพที่ 18 ชิโอะนำเงินที่ได้จากท่านประธานทั้งหมดมาทำบุญขอพรเพื่อให้ได้เป็นเกอิชา
ที่มา: หนังสักรกฉบับของฉัน (Memoirs of a geisha), Fonsasami (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ1พฤษภาคม
2558เข้าถึงได้จาก: <http://www.oknation.net/blog/fonsasami//04/12/2007entry-1>

ภาพที่ 19 ชิโอะฝึกรำยราแบบเกอิชา
ที่มา: หนังสักรกฉบับของฉัน (Memoirs of a geisha), Fonsasami (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ1พฤษภาคม
2558เข้าถึงได้จาก: <http://www.oknation.net/blog/fonsasami//04/12/2007entry-1>

ภาพที่ 20 ซายูริแสดงละครเปิดตัวให้เป็นที่รู้จักในฐานะเกอิชา
 ที่มา: หนังสักรกฉบับของฉัน (Memoirs of a geisha), Fonsasami (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม
 2558 เข้าถึงได้จาก: <http://www.oknation.net/blog/fonsasami//04/12/2007entry-1>

ภาพที่ 21 ซายูริคุยกับท่านประธานในสวนซากุระ
 ที่มา: หนังสักรกฉบับของฉัน (Memoirs of a geisha), Fonsasami (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม
 2558 เข้าถึงได้จาก: <http://www.oknation.net/blog/fonsasami//04/12/2007entry-1>

บทที่ 4

เปรียบเทียบความต่างระหว่างเกอิชาในภาพยนตร์ *Memoirs Of a Geisha* และเกอิชาที่แท้จริง

1. การก้าวเข้าสู่บทบาทของเกอิชาและอะโตะโตรี(ผู้สืบทอดสำนักเกอิชา)

จุดเริ่มต้นของการก้าวเข้าสู่บทบาทของเกอิชา และอะโตะโตรี(ผู้สืบทอดสำนักเกอิชา) นั้น มีลำดับขั้นตอนเดียวกันเว้นแต่อะโตะโตรีนั้นจะต้องมีอายุไม่เกิน 5 ปี ส่วนเด็กหญิงอื่นๆ ที่ไม่ใช่อะโตะโตรีจะมีอายุตั้งแต่ 5-10 ปี บิดามารดาอาจมีความขัดสนทางการเงิน หรือต้องการให้ลูกสาวของตนได้รับการฝึกอบรมศิลปะโบราณของญี่ปุ่น และมีอาชีพการงานรับรองในอนาคต ซึ่งจะนำเด็กหญิงไปติดต่อกับสำนักเกอิชา และถ้าเด็กหญิงผ่านการคัดเลือก ครอบครัวของเด็กหญิงก็จะทำสัญญาการฝึกงานกับสำนักเกอิชานั้นๆ โดยได้รับเงินเป็นค่าตัวของเด็กหญิง หรืออีกในกรณีหนึ่งถ้าสำนักเกอิชาต้องการเด็กหญิงคนใดก็จะไปติดต่อขอซื้อตัวเด็กจากรอบครัวเอง และเด็กหญิงที่จะได้รับการคัดเลือกจะต้องย้ายเข้าสู่สำนักเกอิชาในทันที เพื่อเริ่มฝึกการเป็นเกอิชา การเข้าสู่บทบาทของเกอิชาในภาพยนตร์ *Memoirs Of a Geisha* เสนอมุมมองด้านสังคมญี่ปุ่นในครอบครัวที่ยากจนเพียงด้านเดียวโดยการขายลูกสาวเพื่อนำเงินมาใช้ขายในครอบครัว ซึ่งแตกต่างจากการเข้าสู่บทบาทของเกอิชาที่แท้จริงที่เสนอผ่านมุมมองของ มินะโกะ อิวาซากิ ในหนังสือ *ชีวิตเกอิชา* โดยได้กล่าวไว้ในข้างต้น

ภาพที่ 22 มินะโกะที่ได้รับเลือกให้เป็นอะโตะโตรีในวัย 7 ขวบ

ที่มา: จากใจ เกอิชา ปลดความทุกข์ ด้วยความสุขจากการให้, Admin(ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ

1 พฤษภาคม 2558 เข้าถึงได้จาก: <http://highlight.kapook.com/view/71625>

สำหรับผู้ที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นอะโตโตริ(ผู้สืบทอดสำนักเกอิชา) จะต้องไม่อายุไม่เกิน 5 ปี ซึ่งต่างจากที่ภาพยนตร์ได้นำเสนอ ตัวละครที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นอะโตโตริมีอายุมากกว่าที่จะได้รับคัดเลือกให้เป็นอะโตโตริ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วจะเป็นไปไม่ได้ เนื่องจากผู้ที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นอะโตโตริจะต้องได้รับการฝึกตั้งแต่ยังเด็ก

2.การเข้าถึงศิลปะแห่งการแสดงของเกอิชาในฐานะผู้รับใช้ศิลปะ

ก่อนจะเริ่มเข้าเรียนในการเป็นเกอิชา จะต้องฝึกฝนการแต่งหน้าอันเป็นเอกลักษณ์ การสวมใส่ชุดกิโมโน การโค้งคำนับอย่างสุภาพอ่อนน้อมต่อลูกค้าที่มาใช้บริการ การเรียนรู้และเข้าถึงศิลปะในแขนงต่างๆ รวมไปถึง การฝึกทำความสะอาด ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในกระบวนการฝึกงานทุกอาชีพตามธรรมเนียมญี่ปุ่น เนื่องจากชาวญี่ปุ่นเชื่อว่าการทำความสะอาดไม่เพียงชำระล้างสิ่งสกปรกของสถานที่ หรือสิ่งของภายนอกเท่านั้น แต่ยังช่วยชำระจิตใจของผู้ทำความสะอาดให้บริสุทธิ์อีกด้วย ซึ่งแตกต่างจากในภาพยนตร์ที่ไม่ได้เสนอในแง่มุมนี้เลย

การฝึกศิลปะในแขนงต่างๆ ของเกอิชานั้น มีพิธีและรายละเอียดที่มากกว่าในภาพยนตร์ได้นำเสนอไว้ เช่น “สิ่งพัดออกมาจากโอบิด้วยมือขวา วางลงบนฝ่ามือซ้ายเหมือนกำลังถือชามข้าวอยู่ แล้วเลื่อนมือไปตามตัวพัดจนถึงปลาย ใช้มือขวาจับที่ด้ามพัดเหมือนกำลังถือชามข้าว ประคองพัดด้วยมือขวา โนมัต้วมาข้างหน้าแล้ววางมันลงบนพื้นตรงหน้าเขา แล้วยึดหลังตรงโค้งตัวลงแล้วพูดว่า ‘โอะเนะงิมัส’ (กรุณารับชาน้อยไว้เป็นศิษย์ด้วย)” (มิเนโกะ อิวาซากิ. 2547 : 81) จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าก่อนที่ได้รับการฝึกศิลปะในแขนงต่างๆ และการฝึกในศิลปะแขนงต่างๆ จะต้องมีการฝึกและรายละเอียดอย่างมาก ซึ่งแตกต่างจากในภาพยนตร์ที่เสนอออกมาในแง่มุมที่ง่ายและรวดเร็ว ซึ่งอาจทำให้ผู้คนส่วนใหญ่เข้าใจผิดเกี่ยวกับการฝึกเกอิชาว่าใช้เวลาเพียงสั้นๆ และง่ายที่ใครจะเป็นก็ได้

นอกจากนี้ที่โรงเรียนฝึกพ็อนราก็ไม่ได้สอนเฉพาะท่าพ็อนร่าเท่านั้น แต่ยังสอนแม้กระทั่งการเปิดฟุซุมะ(การเปิดประตู) “เราจะนั่งคุกเข่าลงตรงหน้าประตู วางก้นบนสันเท้า ยกมือขวาขึ้นสูงระดับอก วางปลายนิ้วของฝ่ามือที่เบอบุบนริมกรอบประตูหรือร่องจับ(ถ้ามี) เลื่อนประตูออกกว้างสองสามนิ้ว โดยต้องระวังไม่ให้มือเลื่อนเลยเส้นกลางลำตัว ยกมือซ้ายขึ้นจากต้นขา มาวางไว้หน้ามือขวา โดยให้มือขวาแตะหลังข้อมือซ้ายเล็กน้อยขณะที่เลื่อนประตูผ่านลำตัวไปให้กว้างแค่พอจะผ่านให้เข้าไปได้ จากนั้นจึงลุกขึ้นยืนแล้วเข้าไปในห้อง หมุนตัวกลับ นั่งลง

ลูกเข้าตรงหน้าประตูที่เปิดอยู่ ใช้ปลายนิ้วของมือขวาเลื่อนประตูปิดมาแค่ผ่านเส้นกลางลำตัวไปทางซ้าย แล้วใช้มือซ้ายที่วางอยู่บนมือขวาเลื่อนประตูจนปิดสนิท ลูกขึ้นยืน หมุนตัวกลับและเดินไปนั่งลงตรงหน้าครู” (มิเนโกะ อิวาซากิ. 2547 : 94) จะเห็นได้ว่าแม้จะเป็นแค่เพียงการเปิดฟุซุมะ(การเปิดประตู) การจะเป็นเกอิชานั่นก็จะต้องมีขั้นตอนที่ถูกต้องเป็นระเบียบแบบแผน และมีกริยาท่าทางที่สวยงาม ซึ่งแตกต่างจากการนำเสนอผ่านภาพยนตร์ที่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับรายละเอียดต่างๆ

ภาพที่ 23 การเรียนรำพัดของเกอิชา

ที่มา: Admin (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558 เข้าถึงได้จาก:

<http://www.japanrealm.com/category/fashionwomen/page/2/>

3.ยุคแห่งการนำเสนอบทบาทเกอิชา

ในภาพยนตร์ *Memoirs Of a Geisha* ได้นำเสนอเฉพาะความเจริญรุ่งเรืองของเกอิชาในยุคก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ว่าเป็นยุคที่เจริญรุ่งเรืองมากที่สุด และหลังจากสงครามโลกก็เป็ยุคเสื่อมโทรมของเกอิชาและมีแต่โออิรัน(โสเภณี)ที่ได้รับความนิยม แต่ในความเป็นจริงผ่านมุมมองของ มิเนโกะ อิวาซากิ ผ่านหนังสือ ชีวิตเกอิชา เกอิชาได้รับความนิยมสูงสุดในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 อย่างไรก็ตามในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 รัฐบาลญี่ปุ่นได้มีการสั่งปิดแหล่งเรีงมย์หลายพื้นที่ ทำให้เกอิชาตกงานเป็นจำนวนมาก บ้างก็ถูกเกณฑ์ไปทำงานในโรงงานผลิตอาวุธเพื่อกองทัพ บ้างก็หลบหนีหรือเสียชีวิตจากสงคราม กิจกรรมต่างๆ ในแหล่งเรีงมย์ก็ถูกทำลายไปเป็นจำนวนมาก แต่เมื่อสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 แหล่งเรีงมย์ก็ได้เปิดตัวขึ้นอีกครั้ง หญิงที่เคยเป็นเกอิชาก็กลับมาทำงานดังเดิม และได้รับความนิยมอย่างมากในหมู่ทหารต่างชาติ และยังคงได้รับความนิยมจากชนชั้นสูงของญี่ปุ่น รวมทั้งพ่อค้าและนายทุน มีการว่าจ้างเกอิชาให้ไปต้อนรับ และให้ความบันเทิงกับบรรดาแขกผู้นำต่างประเทศ เพราะอาชีพเกอิชานั้น ถือเป็นอาชีพที่มีเกียรติ เป็นศิลปิน เป็นผู้สืบสานศิลปะโบราณ เป็นงานศิลปะที่เคลื่อนไหวได้ และยังเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติญี่ปุ่นอีกด้วย

ภาพที่ 24 เกอิชาในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2

ที่มา: Glenn Eve's World War II Photographs, Admin (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558

เข้าถึงได้จาก: <http://thanksfornuthin.com/FunnyQuotesAbout/hodgepodge/page/20/>

ภาพที่ 25 เกอิชาในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2

ที่มา: Experiencing Japanese Culture, Admin (ออนไลน์), เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558 เข้าถึงได้จาก

<http://www.army.mil/media/271036>

4. ทฤษฎีและความรับผิดชอบของเกอิชาในการทำงาน

ในการทำงานของเกอิชานั้น พวกเขาจะต้องรับผิดชอบต่อแขกทุกคนที่มาใช้บริการกับเธอ เนื่องจากพวกเขาเป็นผู้ที่ให้ความบันเทิงกับแขก พวกเขาจึงไม่ใช่แค่คอยรินสาเก และแสดงศิลปะในแขนงต่างๆ แต่พวกเขายังต้องคอยสนทนาเพื่อให้แขกได้บรรเทาความเครียด และจำเป็นอย่างมากที่พวกเขาจะต้องศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับแขกของเธอในคืนนั้นๆ ด้วย “หลังอาหารกลางวัน พวกเกอิชาก็ต้องเริ่มงาน ค้นคว้าเกี่ยวกับผู้คนที่จะให้ความบันเทิงในค่ำวันนั้น ถ้าลูกค้าคนหนึ่งเป็นนักการเมือง เธอก็จะต้องศึกษาเรื่องกฎหมายที่เขากำลังเสนอยู่ ถ้าเป็นนักแสดงหญิง เธอก็ต้องอ่านบทความเกี่ยวกับดาราคณนั้นในนิตยสาร ถ้าเป็นนักร้อง เธอก็ต้องฟังเพลงของเขา หรืออ่านนวนิยายที่เขาหรือเธอเขียน หรือศึกษาเกี่ยวกับประเทศบ้านเกิดของแขก พวกเขาจะใช้ทรัพยากรทั้งหมดที่มีอยู่เพื่อการนี้ โดยเฉพาะตอนที่พวกเขายังเป็นไมโกะ พวกเขาจะเข้าร้านหนังสือ ห้องสมุด และพิพิธภัณฑ์สถาน เพื่อการค้นคว้าข้อมูลเหล่านี้ หรือไมโกะรุ่นเยาว์ก็จะไปหา พี่สาว เพื่อขอคำแนะนำและข้อมูล” (มินโกะ อิวาซากิ. 2547 : 89) จะเห็นได้ว่า พวกเขาต้องรับผิดชอบในการทำงานของพวกเขาแต่ละคืน ต้องศึกษาหาข้อมูลของแขกเพื่อให้แขกประทับใจ และเรียกพวกเขาบริการอีก ซึ่งแตกต่างจากในภาพยนตร์ที่นำเสนอแค่เพียงว่าพวกเขาร้อง รำ และคอยปรนนิบัติเพียงเท่านั้น

นอกจากนี้จากที่กล่าวในข้างต้นจะทราบได้ว่าเกอิชาไม่ได้รับเฉพาะแขกผู้ชายเพียงเท่านั้น ยังมีแขกที่เป็นผู้หญิง ที่พวกเขาก็ให้บริการและความบันเทิงด้วยเช่นกัน

จากตัวอย่างทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นถึงความแตกต่างระหว่างเกอิชาในภาพยนตร์ *Memoirs Of a Geisha* และเกอิชาที่แท้จริง ซึ่งในภาพยนตร์ *Memoirs Of a Geisha* นำเสนอแต่เพียงมุมมองเพียงด้านเดียวของเกอิชา ไม่ได้ใส่ใจถึงรายละเอียดในลำดับขั้นตอน พิธีการต่างๆ ของเกอิชา จนอาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดกับบุคคลทั่วไปที่ชมภาพยนตร์

ภาพที่ 26 เกอิชาให้บริการแขกที่เป็นผู้หญิง

ที่มา Geisha are beautiful women who represent the traditional art of Japan, Admin (ออนไลน์),
เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2558 เข้าถึงได้จาก <http://www.jaaj.com.jo/mysite/images/geisha.htm>

บรรณานุกรม

หนังสือและเอกสารภาษาไทย

กราลดำ ชินเรีย. (2547) เปลื้อยเกอิชา. แปลโดย สุพจน์ อ้วนอก. กรุงเทพมหานคร : สยามอินเตอร์บุ๊คส์.

ไกรวุฒิ จุลพงศธร. (2549). “Memoirs of A Geisha ดิฉันไม่ใช่โสเภณี”, BIOSCOPE ปีที่ 13 ฉบับที่ 50(มกราคม): 30-39.

มิเน โกะอิวาซากิ. (2547) ชีวิตเกอิชา. พิมพ์ครั้งที่ 2. แปลโดย เฉิดฉวี แสงจันทร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : แพรวสำนักพิมพ์.

เรอิจิ มิสุระ. (2549) กรีดหัวใจเกอิชา. แปลโดย กฤษฎา จิระธรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน.

วัลลภาภรณ์ ทัพพะปุระณะ. (2550) เกอิชาในสังคมญี่ปุ่น ภูมิหลัง ประวัติความเป็นมา และวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงในสารนิพนธ์อักษรศาสตรบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ศศิตา สมบัติเจริญ. (2550) เกอิชา : กระบวนการเป็นศิลปินภายใต้บทบาทการแสดงศิลปะในสารนิพนธ์อักษรศาสตรบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร

หมวยดาหวาน [นามแฝง]. (2548). แม่ท้ เมา NIHON NIHON. กรุงเทพมหานคร. : บงกชพับลิชชิ่ง.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ไทย

นายยะประวัติเกอิชา .[ออนไลน์] .2557 กันยายน 18 เข้าถึงเมื่อ .เข้าถึงได้จาก

<http://pirun.ku.ac.th/~b5410855752/%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B0%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%95%E0%B8%B4%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%AD%E0%B8%B4%E0%B8%8A%E0%B8%B2.html>

วิกิพีเดียเกอิชา .[ออนไลน์] .2557 กันยายน 18 เข้าถึงเมื่อ .เข้าถึงได้จาก

<http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%AD%E0%B8%B4%E0%B8%8A%E0%B8%B2>

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างประเทศ

Ang, Veron. Kyoto[Online]. เข้าถึงเมื่อ 15 เมษายน. เข้าถึงได้จาก

sparklette.net/archives/japan-day-9-kyoto-pat-2/

Graham, Naomi. ImmortalGeisha[Online]. เข้าถึงเมื่อ 15 เมษายน. เข้าถึงได้จาก

<http://www.immortalgeisha.com>

Wikipedia. Geisha[Online]. เข้าถึงเมื่อ 15 เมษายน. เข้าถึงได้จาก

<http://en.wikipedia.org/wiki/Geisha>

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ-สกุล	นายณัฐภัทร แววสอน
วันเดือนปีเกิด	26 ตุลาคม พ.ศ. 2535
ที่อยู่ปัจจุบัน	185 หมู่6 ตำบล คลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัด นครปฐม 73110
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม ปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาเอเชียศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม

แบบโอนลิขสิทธิ์สารนิพนธ์

สาขาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ข้าพเจ้า นายณัฐภัทร แววสอน
 นักศึกษาชั้นปีที่4 วิชาเอกเอเชียศึกษา ภาษาเกาหลี
 ชื่อสารนิพนธ์ ชื่อเปรียบเทียบระหว่างภาพยนตร์ Memoirs of a Geisha
 กับวิถีชีวิตและการฝึกฝนที่จะเป็นเกอิชาที่แท้จริง
 ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ อาจารย์มูจรินทร์ อธิธิพงษ์
 ที่อยู่ติดต่อได้ภายหลังสำเร็จการศึกษา 185 หมู่6 ตำบล คลองใหม่ อำเภอ สามพราน จังหวัด
 นครปฐม 73110
 หมายเลขโทรศัพท์ 086-326-5569

ลิขสิทธิ์ของสารนิพนธ์อันเป็นผลมาจากการศึกษาเล่าเรียนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ
 หลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต ข้าพเจ้ายินดีโอนลิขสิทธิ์ตามมาตรา 17 วรรค 2 แห่ง พระราชบัญญัติ
 ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2547 เป็นของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีกำหนดตลอดอายุการ
 คุ้มครองลิขสิทธิ์

ลงนามผู้โอน .....

(.....)

ลงนามผู้รับโอน .....

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.